

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
YÜKSEK YÖNETİM DENETÇİSİ
(OMBUDSMAN)

Adres: 143, Bedrettin Demirel Caddesi, Kat 3-4 Lefkoşa
Telefon: 22 75 814 - 22 75 954 Fax: 22 88 907

Sayı: O.M. 1.00.000/

30 Ocak 2002

KKTC Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

38/1996 sayılı Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Yasasının Ombudsman'ın çalışma yöntemine ilişkin 16(1) maddesi uyarınca dokuzuncu çalışma dönemine (1 Temmuz – 31 Aralık 2001) ait ekteki raporu saygılarımla takdim ederim.

Nail ATALAY
Yüksek Yönetim Denetçisi
(Ombudsman)

Dağıtım: 1. KKTC Cumhurbaşkanlığı
2. KKTC Başbakanlığı
3. KKTC Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığı ve
Başbakan Yardımcılığı

YÜKSEK YÖNETİM DENETÇİSİ
(OMBUDSMAN)

TEMMUZ – ARALIK 2001

IX. DÖNEM RAPORU

GİRİŞ

1997 yılında kuruluş çalışmaları başlatılan KKTC Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesi dokuzuncu çalışma dönemini tamamlamıştır. Daha önce periyodik olarak yayınlamış olduğumuz sekiz dönem raporunda bahse konu devreler ele alınarak, dairemize yapılan kişisel başvurular ve elde edilen duyumlar ile ilgili bilgiler sunularak, rapor konuları özetlenmiş, dairenin basınla ve diğer kuruluşlarla ilişkilerine değinilmiş, sorunlarımız ortaya konularak belirli sonuçlar çıkarılmaya çalışılmıştır. Kolay anlaşılabilirliği sağlamak açısından ise istatiki verilere yer verilmiştir.

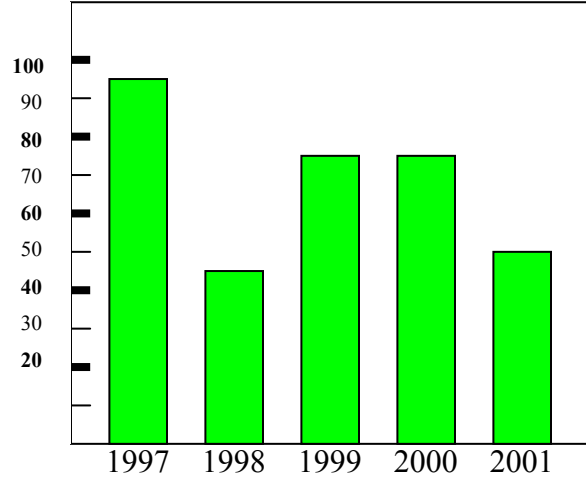
Temmuz-Aralık 2001 devresini kapsayan dokuzuncu dönem raporumuzda da benzer bir yöntem izlenerek önceki rapor bilgileriyle karşılaştırmalara başvurulacaktır.

Denetim kadromuzda Aralık 2001 tarihi itibarıyla bir başdenetçi ve iki denetçi kadrosu münhal durumdadır. İdari kadromuzda ise belirtilen dönem itibarıyla bir değişiklik olmamıştır ve bu kadrolarımız hala açık durumdadır.

KİŞİSEL BAŞVURU VE DUYUMLAR

2001 yılının ikinci altı aylık döneminde (Temmuz-Aralık 2001) dairemize yapılan başvuru sayısı 17 olmuştur. Bu çerçevede kuruluşumuzdan bugüne kadar olan kişisel başvuru sayısı şöyle şekillenmiştir.

<i>YIL</i>	<i>Başvuru Sayısı</i>
1997	94
1998	44
1999	75
2000	75
2001	50
TOPLAM	338

Temmuz-Aralık 2001 döneminde yapılan 17 başvuruda şikayete konu birimler şöyle şekillenmiştir.

MERKEZİ İDARE	8	% 47.06
KAMU KURUM VE KURULUŞLARI	5	% 29.41
YEREL YÖNETİMLER	2	% 11.77
GENEL MEVZUAT	1	% 5.88
DİĞER KONULAR	-	-
YETKİ ALANIMIZ DIŞINDAKİ	1	% 5.88
TOPLAM	17	% 100

Merkezi İdareye ilişkin başvuruların %47 oranıyla ilk sırada olduğu görülmektedir. Bu başvuruların bakanlıklar bazında dağılımı ise şöyledir:

1-	Başbakanlık	-
2-	Ekonomiden Sorumlu Devlet Başkanı ve Başbakan Yardımcılığı	-
3-	Dışişleri ve Savunma Bakanlığı	-
4-	Maliye Bakanlığı	1
5-	İçişleri, Köyişleri ve İskan Bakanlığı	4
6-	Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı	-
7-	Tarım ve Orman Bakanlığı	-
8-	Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı	1
9-	Çalışma, Sosyal Güvenlik, Gençlik ve Spor Bakanlığı	-
10-	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı	2
11-	Turizm ve Çevre Bakanlığı	-
<u>Toplam;</u>		8

Başvuruların genel değerlendirilmesi ve ön incelemeler sonucu şikayet konularının özellikle İçişleri, Köyişleri ve İskan Bakanlığı çerçevesinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu bakanlıkla ilgili şikayetler arasında kaymakamlıklar ve muhtarlıkların görevleri ile İzin Makamı ile ilgili başvurular dikkat çekmektedir.

Kurum ve kuruluşlarla ilgili dağılım ise şöyledir:

1-	Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu (Tarım ve Orman Bakanlığı)	3
2-	Türk Ajansı Kıbrıs [TAK] (Dışişleri ve Savunma Bakanlığı)	1
3-	Vakıflar İdaresi (Başbakanlık)	1
<u>Toplam;</u>		5

Yerel Yönetimlerle ilgili başvurularda ise dağılım şöyledir:

1-	Lefkoşa Türk Belediyesi	1
2-	Girne Belediyesi	1
<u>Toplam;</u>		2

Yetki alanımız dışında olan bir başvuru Polis Genel Müdürlüğü, genel mevzuat ile ilgili başvuru ise Kira Yasası ile ilgilidir.

Yapılan başvurulardan 15 adedinin gerçek kişiler, 2 adedinin ise tüzel kişiler (sendikalar, odalar, dernekler, birlikler, şirketler) tarafından yapıldığı görülmektedir. Başvuruların %88 oranındaki kısmı gerçek kişilerce, %12 oranındaki kısmı ise tüzel kişilerce yapılmıştır.

Daha önceki raporlarımızda da vurguladığımız gibi başvurular içerik açısından incelendiğinde konuların genellikle idari usulsüzlük, yetki aşımı, idari ihmal ve idari işlemlerde gecikme olarak ortaya çıktığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen hususların idarenin hukuk devleti ilkeleriyle ne derecede uyum içinde çalışıp çalışmadığının bir göstergesi olarak algılanarak üzerinde düşünülmesi gerektiği inancındayız.

RAPORLAR

Yasamızın 16(2) maddesi gereği, Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) kovuşturma yaptığı her konuda bir rapor hazırlar ve bu raporu Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına sunar. Anılan çerçevede Temmuz-Aralık 2001 devresinde, mevcut kişisel başvurulardan 13 adedinin daha raporları tamamlanarak Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına, Sayın Cumhurbaşkanına ve Sayın Başbakana gönderilmiştir. Böylece toplam rapor sayımız 104'e ulaşmıştır.

Yasamızın 15(2) ve (3) maddesi, dairemize yapılan başvuru ve duyuları dikkate alırken, sözkonusu işlem veya eylemler konusunda dava açılıp açılmadığının incelenmesi ve eğer böyle bir durum varsa şikayet sahibine konunun bildirilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bahse konu dönem zarfında bu çevrede bir başvuru sahibine böyle yanıt gönderilmiştir.

15 başvuru sahibine ise dairemizin girişimleri sonucu konuları hakkında bilgi verilerek dosyaları kapatılmıştır.

Kişisel başvurulardan 10 adedinin soruşturmaları halen dairemiz denetçilerince sürdürülürken, 19 adet başvurunun ise incelenmesine henüz başlanmamıştır.

Bu çerçevede toplam 338 adet kişisel başvurudan;

1-	Raporu tamamamlananlar	104
2-	Yetki alanımız dışında kalanlar	30
3-	Havale edilenler	9
4-	Şikayeti geri çekilenler	27
5-	Şikayet konuları hakkında girişim yapıp başvurana bilgi verilip dosyası kapatılanlar	69
6-	15 (2) ve (3) madde kapsamında olanlar	21
7-	İdare hakkında ciddi bir şikayet içermediğinden işleme konmayanlar	49
8-	Halen incelenmesi sürdürülenler	10
9-	İncelenmeye başlanmayanlar	19
<u>Toplam;</u>		338

Sonuç olarak kişisel başvurulardan %94'ü çeşitli düzeyde işlem görmüştür. Dairemiz ayrıca bu dönem içinde sözlü olarak başvuruda bulunan 78 vatandaşıma bir tür danışmanlık hizmeti vermiştir. Yazılı olarak başvuruda bulunmayan bu vatandaşlarımıza konuları hakkında pratik önerilerde bulunulmuş veya yasal bilgi verilmiştir.

Temmuz-Aralık 2001 döneminde tamamlanan 12 raporun ilgili olduğu birimler ise şöyledir.

1-	Merkezi İdare	5
2-	Yerel Yönetimler	2
3-	Kamu Kurum ve Kuruluşlar	5
<u>Toplam;</u>		12

Böylece kuruluşumuzdan bu güne kadar tamamlanmış 104 raporun ilgili olduğu birimler şöyledir:

1-	Merkezi İdare	64
2-	Yerel Yönetimler	23
3-	Kamu Kurum ve Kuruluşları	13
4-	Genel Mevzuat	4
<u>Toplam;</u>		104

Yayınlanan raporlardan 4'ünde idarenin yasal çerçevede işlem yapmadığı ve kusurlu olduğu 8'inde ise yasal çerçevede işlem yaptığı saptanmıştır. İdarenin çeşitli düzeylerde sorumluluk ve kusuru bulunan 4 rapor konusundan 1'inde idare, uyarı ve raporlarımız doğrultusunda sonuç alıcı veya kısmen iyileştirme sağlayan işlem başlatmıştır. Bahsekonu birim Türk Ajansı Kıbrıs (TAK) dır.

Genel itibarıyla 104 raporumuzdan 68'inde idarenin yasal çerçevede işlem yapmadığı 36'sında ise yasal çerçevede işlem yaptığı saptanmıştır. Yerinde bulunan 68 raporun 33'ünde idare raporumuz doğrultusunda sonuç alıcı işlem başlatmıştır. Buna göre idarenin uyarılarımızı dikkate alması sonucu %49 oranında bir performans sağlanmıştır. Yayınlanan raporlarımızda başvuru sahibi kişilerin 10 adedi gerçek 2 adedi ise tüzel kişilerdir.

Temmuz-Aralık 2001 devresine ait 12 raporun konusu özetle şöyledir:

1. **18 Eylül 2001 tarih ve B.10.00.000/277 sayılı raporumuz.**

Girne ilçesinde ikamet eden Sayın Emine Dağyaran kişisel başvurusunda Acapulco Tatil Köyü yakınlarındaki tali toprak yolun sağına vidanjör artıkları ve çöp döküldüğünü belirterek, olaydan Çevre Koruma Dairesi Girne Birimi ve Girne Polisini haberdar ettiğini, şikayette bulunduğunu ancak olumlu bir netice alamadığından dolayı konunun tarafımızdan da incelenmesini talep etmiştir.

Çevre Koruma Dairesi konu yerde yaptığı denetimler sonucu vidanjör artığına rastlamadığı ancak bilinmeyen kişilerce dökülmüş birkaç kamyon moloz ve hurda yığınının var olduğunu tarafımıza bildirmiştir. Raporumuzda, bu tür şikayetlerin vatandaşların duyarlı olmaları ve ilgili birimlerin yasal kurallar çerçevesinde etkin denetim ve caydırıcı ceza vermeleri ile çözülebileceği vurgulanmıştır.

2. **18 Eylül 2001 tarih ve B.7.11.000/278 sayılı raporumuz.**

Sayın İsmail Burçoğlu ve Sayın Mehmet Öztürk kişisel başvurularında Sosyal Sigorta primlerini gecikme zammı ve faizleri ile birlikte geriye dönük olarak ödemek istediklerini fakat yatırımlarının ilgili daire tarafından alınmadığını belirterek konunun tarafımızdan araştırılmasını talep etmişlerdir.

Dairemizin incelemesi sonucu sorunların daha önceki raporlarımızda da birkaç kez gündeme getirdiğimiz geriye dönük işyeri ve sigorta tescili işlemlerinden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu tür işlemlerin Sosyal Sigortalar Fonuna zarar verdiği vurgulanmakla birlikte, yasaya uygun işlemlerin çeşitli gerekçeler gösterilerek iptal edilmesinin de kabul edilemeyeceği belirtilmiştir.

İdarenin yasal olan işlemi yapmamakla kusurlu olduğu belirtilen bu raporda, ilgili mevzuatın eksik yanlarının süratle tamamlanması ve gerekli değişikliklerin yapılması için çalışma başlatılması gereği vurgulanmıştır.

3. 18 Eylül 2001 tarih ve KİT 6.00.000/282 sayılı raporumuz

Lefkoşa'da ikamet eden Sayın Şerife Derya Çelik dairemize yaptığı başvuruda Minareliköy'de bulunan arazisinin yanından 1963 yılında Elektrik Kurumu tarafından elektrik hattı geçirildiği halde, 1996 yılında arazinin üç arsaya bölünmesi sonrasında Kuruma yapılan elektrik müracaatı neticesi, Kurumun kendilerinden arsa başına yaklaşık 600 Sterling talep ettiğini belirterek, şikayetçi olmuştur.

Fasıl 170 Elektrik Yasası ve Fasıl 171 Elektrik İnkişaf Yasası kuralları çerçevesinde Elektrik Kurumunun, talep halinde elektrik akımı sağlanmasının, ancak bu masrafların ilgililerce ödenmesi durumunda sözkonusu olabileceğini ve güncel proje maliyet bedelleri ödenmeden elektrik akımı verilmemesinin yasal yönden doğru bir uygulama olduğu sonucuna varmıştır.

Bu raporumuzda idarenin yasal çerçevede işlem yaptığı tesbit edilmiştir.

4. 19 Eylül 2001 tarih ve B.3.11.000/283 sayılı raporumuz.

Sayın Sahure Akpınar kişisel başvurusunda, on üç yıl önce emekli iştirak payı kesilmemesi için Hazine ve Muhasebe Dairesine başvuruda bulunduğunu, Şubat 2000 tarihinde kendisinden tekrar emekli iştirak payı kesilmesi için ne yapması gerektiğini araştırırken 1987 yılında emekli iştirak payının kendisine ödendiğini öğrendiğini ancak kendisi böyle bir ödemenin yapıldığını hatırlamadığını ifade ederek, konunun tarafımızdan araştırılmasını talep etmiştir.

Dairemizce yapılan araştırma ve inceleme sonucu ilgili döneme ait ödeme emirleri ve tahsilat makbuzlarının Genel Muhasebe Yasasına göre Sayıştay'ın onayı da alınarak imha edildiği öğrenilmiştir. Bu nedenle kanıtlayıcı belgelere ulaşılmadığından emeklilik iştirak paylarının iade edilip edilmediği saptanmamıştır. Aynı zamanda idarenin kusurlu olduğuna dair de herhangi bir bulgu yoktur.

5. 24 Eylül 2001 tarih ve BE 20.00.000/281 sayılı raporumuz.

Sayın Erol Işık dairemize yaptığı kişisel başvuruda, Polis Sosyal Tesislerinden hoparlörle müzik yayını yapılmasından ve bölgelerindeki Lefkoşa Türk Belediyesine ait pompa istasyonunun arızalanması nedeniyle kanalizasyon artıkları ve pis suların dereye akması sonucu yayılan pis kokulardan rahatsız olduklarını ifade ederek, dairemizden yardım talebinde bulunmuştur.

Ses kirliliği ile ilgili araştırmamız, ek mesai çalışılmasına olanak verilmediği cihetle Çevre Koruma Dairesince gece ölçümleri yapılmasından dolayı belirli bir sonuca ulaştırılamamıştır. Öte yandan yerinde yapılan denetimlerde, Belediyeye ait pompa istasyonunun çalışır vaziyette olduğu ve dereye pis su akmadığı tesbit edilmiştir. Ayrıca Belediye tarafından geliştirilen projenin gerçekleşmesi ile pompa istasyonundan kaynaklanacak sorunların tümüyle ortadan kalmış olacağı inancı belirtilmiştir.

Bu konuda ilgili birimden kaynaklanan bir kusur tesbit edilememiştir.

6. 24 Eylül 2001 tarih ve B.7.13.000/227 sayılı raporumuz.

Lefke sosyal konutlar bölgesinde ikamet eden Sayın Yıltaç Mükellef dairemize yaptığı başvuruda komşusu ile sınır anlaşmazlığı olduğunu belirtmiş ve sorunun çözümü için yardımcı olmamız talebinde bulunmuştur.

Yaptığımız girişimler ve araştırma ve incelemelerimiz sonucu Sosyal Konut Müdürlüğü konuyu ele almış ve sınır uyuşmazlığının çözümünde arsa tapu kayıtlarında hudut belirginliği olmaması ve yapılmış olan bina ve temellerin de yıkım sözkonusu olamayacağını da dikkate alarak karara varmıştır.

İlgili birimin Fasıllar ve Binalar Düzenleme Yasasına uygun olarak binaların şömüne temeli ile merdiven çıkıntısı arasında kalan mesafenin eşit olarak bölünmesi ve harita defterine işlenmesi yönünde aldığı kararın yerinde olduğu görüşüne varılmıştır. İdarenin bir kusuru tesbit edilememiştir.

7. 20 Kasım 2001 tarih ve B.7.12.000/328 sayılı raporumuz.

Merhume Hatem İ. Eda'nın tereke idare memuru tayin edilen kızı Sayın Fatma Türkcephe dairemize müracaat ederek, annesi adına kayıtlı bulunan parselin İskan ve Rehabilitasyon Dairesi tarafından bir başkası adına kaydedilip, Tapu ve Kadastro Dairesi tarafından Kesin Tasarruf Belgesi verildiğinden şikayetle, Kesin Tasarruf Belgesinin iptal edilerek annesi adına tahsisli bulunan parselle ilgili işlemlerin kendi adına yürütülmesi için dairemizden yardım talebinde bulunmuştur.

Araştırma ve incelemelerimiz sonucu anılan parselin Hatem Eda adına tahsisli olduğu fakat gerek İskan ve Rehabilitasyon Dairesi, gerekse S.D.T.K.'nın zamanında hatayı farketmemeleri üzerine Sayın Nevzat Elmas'ın Kesin Tasarruf Belgesi aldığı ve bilahare parseli Sayın Yüksel Gücel'e devrettiği saptanmıştır. Hatalı işlem sonucu sadece tereke hak sahipleri mağdur olmamış ayrıca kayıtlarda sulu tarla olarak görülen parselin kuru tarla olarak değerlendirilmesiyle de devlet 83875 puan değeri zarara uğramıştır.

Raporumuzda, İçişleri, Köyişleri ve İskan Bakanlığı bünyesinde ivedi olarak bir çalışma yapıp, idarenin hatalı olan işlemini düzeltmesi için ilgili taraflara seçenekler sunulması önerilirken, çözüm bulunamaması halinde hak sahiplerinin yargı yoluna başvurmasının da gerekebileceği belirtilmiştir. Bu raporumuzda idarenin kusurlu olduğu vurgulanmıştır.

8- 30 Kasım 2001 tarih ve KİT 6.00.000/337 sayılı raporumuz.

Dairemize kişisel başvuruda bulunan Sayın Olgun Dayıoğlu Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu Yönetim Kurulunun kendisini merkezdeki Ticari Şube Amirliği görevinden Güzelyurt Bölge Amiri mevkiine naklettiğini ifade edip bunun bir alt görev olduğunu iddia ederek, uygulamanın yasal olmadığını ve konunun tarafımızdan araştırılmasını talep etmiştir.

İncelememiz sonucu, Fasıllık 171 Elektrik İnkişaf Yasası ve 6216 sayılı Bakanlar Kurulu kararının verdiği yetkiyle Kurum Yönetim Kurulunun nakil kararı almasının ilgili yasalara ve idari teamül ve tatbikata uygun olduğu görüşüne varılmıştır.

Raporumuzda idarenin yasal çerçevede hareket ettiği belirtilmiştir.

9- 10 Aralık 2001 tarih ve KİT 6.00.000/348 sayılı raporumuz.

Sayın Jülide Karantinacı ve Sayın Ruhsar Tulgar dairemize yaptıkları başvuruda Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunun 1974 yılı öncesinde kendilerine ait arsaların içerisinde izin almadan yüksek gerilim hattı geçirdiği, şu anda arsada inşaat başlatma istediklerinden dolayı hatların kaldırılmasını talep ettiklerini belirtmiştir. Ancak, Kurumun hattın kaldırılması için kendilerinden ücret talep ettiğini ve hattın bedelsiz kaldırılması konusunda yardımlarımızı talep etmişlerdir.

İncelememiz sonucu yüksek gerilim hattının, tarafların masraflar konusundaki yaklaşımından dolayı kaldırılamadığı, Sayın Karantinacı ve Sayın Tulgar'ın proje maliyet bedelini zamanında kendilerinden izin alınmadan hattın geçirildiği gerekçesiyle ödemek istemediği anlaşılmıştır.

Raporumuzda böyle durumlarda Fasıllık 170 Elektrik Yasasının 31(4) maddesine göre Bakanlar Kuruluna kimin tarafından götürüleceği hususunda bir açıklık olmamasına rağmen, konunun ilgili bakanlık tarafından Bakanlar Kuruluna götürülerek, üretilecek karar doğrultusunda hareket edilmesi önerilmiştir. Ayrıca çağdaş yeni bir elektrik yasasının yapılması gerektiği de vurgulanmıştır.

Bu raporumuzda idarenin bir kusuru tesbit edilememiştir.

10- 19 Aralık 2001 tarih ve B.E. 20.00.000/359 sayılı raporumuz.

Taşkinköy Muhtarı Sayın Arif Aktaş ve azaları dairemize başvurarak, Güney Kıbrıs'tan Asi Dereye atık su verildiğini, Kuzey Kıbrıs'ta faaliyet gösteren Tan Şirketi Ltd.'in ise Kanlı Dereye atık su verdiğini ifade etmiş, çevre kirliliği yaratan bu durum karşısında Lefkoşa Türk Belediyesi ile Çevre Koruma Dairesinin konuya ilgisiz kaldığını belirterek, sorunun çözümü hususunda dairemizden yardım talebinde bulunmuştur.

Girişimlerimiz neticesi, Asi Derede akan su Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından analiz ettirilmiş ve suyun zamanla doğal arıtıma uğramış olabileceği veya herhangi bir arıtma tesisinin deşarj suyunun da dereye akıtılmış olabileceği bulgularının elde edildiği görülmüştür.

Tan Şirketi Ltd.'in Kanlı Dereye atık su vermesi üzerine Lefkoşa Türk Belediyesi ilgili şirkete yazılı ihbar göndermiş, şirketin atık suyu akıtmaya

devam etmesi üzerine, Lefkoşa Türk Belediyesi sözkonusu şirkete ikinci bir ihbar gönderirken konuyu hukuk müşavirine havale etmiştir. Yasal işlem aşamasında iken, Tan Şirketi Ltd.'in dereye atık su vermeyi durdurması üzerine yasal işlem beklemeye alınmıştır. Dairemiz elemanlarının yerinde yaptıkları araştırma ve incelemede ise dereye atık su verilmediği saptanmıştır.

Bu raporumuzda da idarenin yasal çerçevede davrandığı tesbit edilmiştir.

11- 21 Aralık 2001 tarih ve B.0.10.000/367 sayılı raporumuz.

Türk Ajansı Kıbrıs (TAK) muhabiri Sayın Mustafa Gürsel, 46/1996 sayılı Toplu Taşımacılık Yapan Araçlarda ve Kapalı Yerlerde Tütün ve Tütün Mamülleri İçiminin Yasaklanması ve Sınırlandırılması Yasasının işyerinde uygulanması konusunda bir başvuruda bulunarak işyerindeki oda arkadaşının sigara içmesinden dolayı sağlığının olumsuz etkilendiğini ve TAK Müdürüne sözlü şikayette bulunmasına rağmen idarenin gerekli önlemleri almadığından şikayetçi olarak, dairemizden yardım talebinde bulunmuştur.

Konuyu inceleyen dairemizin girişimi üzerine TAK Müdürü konuya eğilerek çözüm üretmeye çalışmıştır. Ayrıca yapılan araştırmada Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı Temel Sağlık Hizmetleri Dairesinin TAK'ta sigara içimi konusunda hiç denetim yapmadığı ortaya çıkmıştır.

İdarenin kusurlu bulunduğu raporumuzda tütün içimi ile ilgili kuralların ve yasanın etkin şekilde uygulanması gereği vurgulanmıştır.

12- 24 Aralık 2001 tarih ve KİT 18.00.000/376 sayılı raporumuz.

Basın Emekçileri Sendikası (Basın-Sen) dairemize yaptığı başvuruda Bayrak Radyo Televizyon Kurumunda ikinci derece kadro münhallerinin terfi yoluyla doldurulmasında yasa ve tüzüklere uygun davranılmadığı, yapılan yazılı ve sözlü sınav sonuçlarının da dikkate alınmadan atamaların keyfi yapıldığını iddia ederek konunun dairemiz tarafından araştırılmasını talep etmiştir.

Dairemizin incelemesi sonucu BRT Yönetim Kurulu'nun yasa ve sınav tüzüğü kuralları çerçevesinde, sınavların yürütülmesi ve sonuçlandırılması için Sınav Kurulu oluşturduğu, ancak Sınav Kurulu kararlarının yazılı olmadığı, sözlü sınav değerlendirmelerinin 20 puan üzerinden olacağı BRTK Müdürü tarafından belirtilmesine rağmen bazı Sınav Kurulu üyelerinin 25 puana kadar değerlendirme yaptığı görülmüştür. Özetle; Sınav Kurulunun sınav sonuçlarını değerlendirirken çalışmalarını açıklık ilkesine uygun olarak ve titiz bir şekilde yapması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca BRTK Sınav Tüzüğü'nün sınav değerlendirmeleriyle ilgili kısmının görülen aksaklıkları giderecek şekilde yeniden düzenlenmesi önerilmiştir.

Bu raporumuzda idare kusurlu bulunmuştur.

BASIN ve ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Dairemiz gerek yasal düzeydeki gerekse de uluslararası düzeydeki çalışmalara Temmuz-Aralık 2001 döneminde de devam etmiştir.

Hukuk, kamu yönetimi ve özellikle insan hakları konularındaki eğitime önem veren dairemizin bu çerçevede yoğun gayretleri olmuştur.

Ombudsman Nail Atalay, Güney Afrika'da düzenlenen VII. Uluslararası Ombudsman Enstitüsü (I.O.I.) Konferansı sırasında, Queensland Ombudsman'ı Mr. Fred Albietz'in daveti üzerine, Avustralya'nın Brisbane (Queensland) kentinde 29 Temmuz – 4 Ağustos 2001 tarihleri arasında gerçekleştirilen 19. Avustralya, Asya ve Pasifik Ombudsmanları Konferansına KKTC ve Türkiye'yi temsilen katılmış ve yararlı görüş alışverişinde bulunmuştur.

Ombudsman Dairesi Müdürü Zeki Gürsel İsveçteki Lund Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından 2002 yılı Şubat – Mart aylarında düzenlenecek olan “İnsan Hakları” konulu Geliştirilmiş Uluslararası Programa kabul edilmiştir. Başdenetçimiz Çiğdem Akyl ise Fulbright/CASP bursları çerçevesinde ABD'nin Minessota Eyaletinde yer alan “İnsan Haklarının Korunması” konulu eğitim programını tamamlamıştır.

Ombudsman Nail Atalay bahsekonu çalışma dönemi içerisinde KKTC'deki çeşitli yerel radyo ve televizyon programlarına katılarak dairemizin işlevleri, raporlarımız ve güncel gelişmeler konusunda açıklamalarda bulunmuştur.

Dairemizin yerel basından gördüğü ilgi ise tatminkar düzeydedir. Raporlarımız ve açıklamalarımızın büyük çoğunluğu yazılı ve görsel basında yer alarak yayınlanmaktadır. Temmuz – Aralık 2001 devresi içinde yazılı basında dairemizi ilgilendiren 61 adet haber yayınlanmıştır. Bunlardan 6 adedi ise köşe yazısı şeklindedir.

SORUNLAR VE SONUÇLAR

KKTC Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesinin sorunlarına daha önceki raporlarımızda da değinilmişti. Bugüne kadar geçen süre içerisinde ne yazık ki sorunlarımız konusunda herhangi bir gelişme kaydedilmemiştir. Bu sorunlara kısaca tekrar değinmekte yarar olduğu görüşünderiz.

Dairemiz tarafından istenen görüş, görüş-savunma veya savunmaların zaman açısından dairemize ulaştırılması bakımından 38/1996 sayılı yasamızda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle araştırma ve denetimlerimiz sırasında gereksiz gecikmeler ortaya çıkmakta ve iş akışımızı engellemektedir. İstenen bilgi ve belgelerin geciktirilmeden dairemize verilmesi için Yasamızda asgari ve azami sürelerin belirlenmesi veya süre dolduktan sonra raporun yayınlanması gerektiği görüşünderiz.

Dairemize ulaştırılan bazı şikayet konuları çok eski bir geçmişe dayanmakta konular güncelliğini yitirmekte, çoğu kez başvuranın herhangi bir meşru menfaati kalmamakta ve soruşturmanın neticeye varması pratik olarak imkansızlaşmaktadır. Öte yandan birçok başvuruda da kişilerin idari işlem veya eylem devam ettiği hallerde bile başvuruda buldukları ve sonucu beklemeyerek şikayet ettikleri görülmektedir. Bu tür başvurular dairemizce girişim yapıp ilerleme kaydedilmesine rağmen çoğu kez başvuru sahiplerince geri çekilmekte ve boşuna zaman israfına neden olmaktadır. Bu tür başvuruların ayıklanabilmesine olanak tanımak açısından, başvuru konularının geriye dönük olarak belli bir süre ile sınırlandırılması ve idari işlem veya eylem gerçekleşip bütün itiraz yolları tükendikten sonra dairemize başvuru yapılması konusunda yasal düzenlemeye gidilmesi gerektiği inancındayız.

Bir başka sorun olarak ise dairemizin yayınladığı raporların akıbeti konusunda gündeme gelmektedir. Bilindiği gibi dairemiz diğer çağdaş benzerlerinde olduğu gibi herhangi bir yaptırım gücü ile donatılmış değildir. Raporlarımız Yasamızın 16(2) maddesi gereği Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Başbakan'a da gönderilir. Ayrıca raporlarımız basına açıktır. Ancak Cumhuriyet Meclisinin bilgisine sunulan raporlara ne tür bir işlem yapılacağı belli değildir. KKTC Meclisinin de denetim görevi yapabilmesi ve baskı unsuru olabilmesi için raporlarımızın ilgili komitelerde ve/veya genel kurulda görüşülmesi gerektiği inancındayız. Aksi takdirde raporlarımızda belirtilen hususlarda sonuç alıcı işlem yapma yetkisi idarenin takdirine bırakılacak ve raporlardan özlenen verim alınamayacaktır. Bu konuda Yüce Meclisimizde

diğer batılı ülkelerdeki örneklerde olduğu gibi bir “**Kamu Yönetimi Komitesi**”nin kurulması ve bu çerçevede işlem görüp, denetim organlarının

belirlediği görüşler doğrultusunda idareyi uarması düşünölebilecek bir yöntem olarak görölmektedir.

Dairemizin kadro sorunlarının çözümlenmesi de önemli bir husustur. Dairemizde mevcut idari kadro çok yetersizdir ve çoğu görevler münhaldir. Ayrıca hukuki meselelerle uğraşan bir daire olarak kadromuzda bir hukukçunun olması gerektiği inancındayız. Anayasal idari denetim organı durumundaki daire kadromuzun anayasal mali denetim organı olan Sayıştay kadrosu ile arasındaki dengesizliğin giderilerek eşit düzeye getirilmesi ve yeknesaklık sağlanması gerektiği inancındayız.

Yukarıda belirtilen hususlardan dolayı bir yasa değişikliği yapılması kaçınılmaz görünmektedir ve bu yasa değişikliği çalışmalarına dairemiz düzeyinde başlanmış bulunmaktadır.

Temmuz – Aralık 2001 dönemi ve daha önceki dönem çalışmalarımız birlikte değerlendirildiğinde bazı sonuçların ortaya çıktığı gözlenmektedir.

- 1) Belirtilen dönem içerisinde rapor konularına bir göz atıldığında bunların önemli bir kısmının çevre ve sağlığı ilgilendiren konular olduğu görülecektir. Vatandaşların bu hususlarda giderek bilinçlenmekte olduğu ve hassas davranmaya başladığı gözlemlenmektedir. Şöyle ki; artık sadece direkt olarak bireylerin kendilerini etkileyen sorunlar değil, genel olarak geniş kesimleri ve toplumu ilgilendiren sorunlar hakkında şikayette bulunmaktadır. Muhtarlık, belediye gibi yerel yönetim kuruluşları ile Turizm ve Çevre Bakanlığı ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının ilgili birimleri gibi merkezi kuruluşlarından etkin bir şekilde görev yapmaları beklenmektedir.
- 2) Kurum ve kuruluşlarla ilgili raporlarımızda da önemli bir artış meydana gelmiştir.Bu düzeyde dikkati çeken husus, özellikle yasal mevzuatı güncelleştirilmemiş olan kurumlarda sorunların yaşandığıdır. Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu gibi kurumlarda ortaya çıkan sorunlar buna en iyi örnektir. Bu tür kurumların süratle mevzuatını güncelleştirmesi ve çağdaş gereklere uygun yasal yapılar içerisinde işlevlerini yerine getirmesinin şart olduğu inancındayız.